

The Word - Ukrainian Weekly

СЛОВО

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

Рік II. Регенсбург, Різдво Христове, 7 січня 1946 Ч. 2. (9)

Символ життя

Християнська наука має надлюдську силу саме тому, що вона — така... людська. Кожна подія з Святого Письма зростає до значіння символу людських змагань і терпіння: Народження Христа в яслах — символ правди, що велике і вартісне в житті народжується в убогій простоті. Смерть на хресті на Голготі, розп'яття — великий символ людських страждань в ім'я ідеї. Воскресіння — символ перемоги над смертю.

СПІВРОБІТНИКАМ, ЧИТАЧАМ І ВСІМ УКРАЇНСЬКИМ ЛЮДЯМ ШЛЕМО ЩИРЕ ВІТАННЯ

З НАГОДИ

РІЗДВЯНИХ СВЯТ

ОСІДОК ОБ'ЄДНАНИХ НАРОДІВ

Лондон. В перших днях січня н. р. до США прибуло сім представників підготовчого комітету Організації Об'єднаних Народів, щоб вибрати постійний осідок цієї організації. Як довідуємося з останніх звітомлень, підготовчий комітет постановив запропонувати осідок Об'єднаних Народів в районі Нью-Йорку або Бостону.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ АРМІЇ

Нью-Йорк. Вашінгтонський кореспондент часопису «Нью-Йорк Таймс» повідомляє, що в січні цього року в Лондоні відбудеться перша конференція військових провідників п'яти великих держав, щоб опрацювати план створення міжнародної армії. Ініціатором цієї конференції є уряд Великої Британії.

СКІЛЬКИ ПРИМУСОВО ВИВЕЗЕНИХ ОСІБ ПОВЕРНУЛОСЯ НА БАТЬКІВЩИНУ

Франкфурт. Як повідомляє «Ді Ноє Цайтунг» з американської окупаційної зони Німеччини дотепер повернулося додому 86 віхс. примусово вивезених робітників-чужинців: 85 до 100 віхс. громадян Бельгії, Данії, Франції, Греції, Голландії, Італії, Югославії, Люксембургу, Норвегії, Росії та Чехословаччини; половина поляків, румун та мадярів; 25 віхс. болгарів; 3 віхс. естонців, латвішів та литовців; 2,6 віхс. бездержавників.

ФРАНЦУЗЬКІ СОЦІАЛІСТИ ВИЙШЛИ З Б'ЮКУ ЛІВИХ ПАРТІЙ

Париж. Виконавче бюро французької соціалістичної партії відкинуло свого представника з блоку лівих партій, який був створений перед виборами в жовтні м. р. з радикал-соціалістів, комуністів, професійних спілок та ліги для охорони прав людини.

БЮРО РОЗШУКІВ ЗА ПОГРАБОВАНИМ МАЙНОМ

Берлін. Американське Військове Правління запросило ряд звільнених європейських країн надіслати свої комісії до американської окупаційної зони Німеччини, щоб приєднати ідентифікацію їхнього майна, що його пограбували нацисти. Голандія і Франція вже надіслали такі комісії. Очікують ще комісії з Бельгії, Польщі, СРСР, Норвегії та Югославії.

КАРТотеКА ЧЛЕНІВ НАЦИСТСЬКОЇ ПАРТІЇ В БЕРЛІНІ

Берлін. До Берліна спроваджено повну картотеку членів нацистської партії з великою кількістю партійних актів і кореспонденції, які, як вже ми повідомляли, знайдені в одній з мюнхенських фабрик паперу. Цей матеріал буде упорядкований за алфавітом та захований в одному з підземних будинків. Над його упорядкуванням працюватиме 163 старанно підібраних німецьких службовців під наглядом 30 американських знавців. Треба сподіватися, що ці документи відректавуватимуть велику розу підчас політичної чистки, бо знаходяться там не тільки прізвища членів партії, але також і списки тих осіб, яких партія відмовилася прийняти до своїх членів.

ремоги ідеї на полі, скропленому кров'ю і освяченому смертю мучеників за ідею. Все це, всі ці постаті і події, ясно зображують нам зміст і ціль життя людей і народів, вчать правдиво розуміти життя і по правді поступати...

Одною з таких подій зі Святого Письма, що особливо промовляє до наших сердець, є переказ про втечу Пресвятої Родини до Єгипту. Цар Ірод, довідавшись від вісунів, що Новонароджене Дитя вприве йому владу, наказав своїм опричникам убити всіх дітей, народжених у цьому році. Тому Пресвята Родина мусіла втікати до Єгипту, щоб рятувати життя Ісуса. Там вона переждала час, поки не вмер проклятий Ірод, щоб вернутися потім назад на свою батьківщину.

О. Г.

ПРАВДА ХРИСТОВА

Під чужим пахмурним небом святкуємо цьогогорічне Різдво. Не чуємо рідних дзвонів св. Софії і Юра, не йдемо на прещу до Печайської Божої Матері...

Білею габеною вкрити, січневим морозом снута наша многостраждальна земля — Україна, в смугну зустрічає споконвічне свято Коляди — день народження Христа. Вона бо втратила мільйони найдорожчих синів своїх і дочок, які не сядуть за святковий стіл, не їстимуть урочистої куті, що передає живо-творчу силу нащадкам від прадавніх часів. Можна українська сім'я і можна українська мати обілляється сльозами жалю, бо на 12 мільйонів родин припадає 12 мільйонів незабутніх втрат. Від радісного свята народження віє пустотне смерті. Українська мати в цю хвилину найглибше відчуває кінцевий акт драми Марії — матері Христа, бо можна з них породила сина немов для того, щоб він згинув на Голготі кривавої війни...

На згарищах сіл, на руїнах міст святкує Україна цьогогорічне Різдво. З льохів і землянок глухо лунає колада, бо хати погоріли. Мало де прозвенять дитячі голоси, несучи радісну вість про колишнє народження Христа...

Але й над нашою землею поломітимуть вічні зорі, і по нашій землі пройде живий Христос — носій боротьби за вічну правду. За ту правду боролися і вмирали кращі сини народу нашого.

Найбільшим скарбом людства, найціннішою

моральною вартістю у світі є воля. Ота ослівана в піснях і гімнах, піднесена до святости ідеал воля, на яку має природне право людська одиниця й народ.

Христос майже 2000 рр. тому проголосив війну рабству і невольницькій системі. Його натхненне слово було скероване з усією силою проти рабовласників і їхніх посліпів, які не шанували людини, звели її до стану тварини, позбавленої найелементарніших прав. Раб мусив працювати на свого власника, лемину-раба продавали на торгах як товар.

Могутнє слово Христа про волю й про лев до ближнього стало міцним знаряддям для цілих поколінь і народів у боротьбі за звільнення.

«Прийдіть до мене всі трудящі й гніблені, і я заспокою вас» — назав віс усім, хто має вуха, щоб слухати. «Люби ближнього, як самого себе». «Кли хтось каже, що любить Бога, а брата свого ненавидить, той каже неправду».

Ці слова полум'ям правди палили гнібтєлів, і всім впродовж століть намагалися поборювати велику науку Христа.

Рабські державні системи не тільки існували в минулому, їх намагаються відкрити і в наш час різні тоталістичні держави. В цих державах людина позбавлена всіх прав, вона є немов би власністю держави. Праця одиниць і гуртів там належить державі, а коли працівник хоче боронити свої соціальні інтереси, домагається більшої платні або скорочення часу роботи, то його вважають протидержавним елементом і судять як ворога народу. Робітники у тоталістичних системах позбавлені мизна, в нього немає жадних засобів до існування, крім його робочої сили, яку він продає державі. Боронити свої інтереси він не може через професійні спілки, як то буває в демократичних країнах. Права на продукт своєї праці робітнику там не має. Тому наука Христова в тоталістичних державах зазнає жорстоких переслідувань, бо вона боронить волю людини.

Та віновічної правди ще не вдалось задушити ніким диктатором. Вона рєв ланцюги в'язниць і концентранів, вона бере всі на-сильства і неволю.

На чужині святкуємо цьогогорічне Різдво. Десь там, на згарищах рідних осей сидуть за святковий стіл наші рідні — батьки, матери, брати і сестри. І в кожній сім'ї людина візьме місце — воно призначене для тих, що пішли у світ шукати волю і правду, воно призначене для тих, що десь кармуться за ідеал правди на землі, воно призначене й для тих, що вже ніколи не вернутись до рідних сіл і міст України, бо згинули в боротьбі за свої й чужі інтереси...

І вітхоне для матерів нашої нації, які в Свєт-вєчєр молились спомину проклятих осей своє, хай буде приклад Марії — Матері Христа. Вона бо бачила муки свого сина, як бачили матери нашої нації муки своїх осей, що пішли боротися за правду.

День народження Христа — Символ перемоги життя, символ перемоги правди над злом.

І правда переможе! Д. Сіпч.

ЗНОВУ ХЛІБ НА КАРТКИ У ФРАНЦІЇ

У Франції з дня 1 січня н. р. хліб буде знову продаватися на картки (два місяці хліб продавався на вільному ринку). Звичайний споживач буде озержувати щоденно 300 гр. хліба. Рационалізація хліба стала konieczною тому, що минулорічний збір хліба у Франції зможе задовольнити лише половину його за-потребовання, а ввіз збїжжя з США, Канади та Аргентини не буде таким великим, як цього сподівалися.

РАТИФІКАЦІЯ ПРОЕКТУ ПРО ВАЛЮТУ

Вашінгтон. Підчас урочистого засідання американського державного департаменту представники 28 держав підписали американський проект Бреттона Вудса про валюту.

ІНФЛЯЦІЯ В МАДЯРИЦІНІ

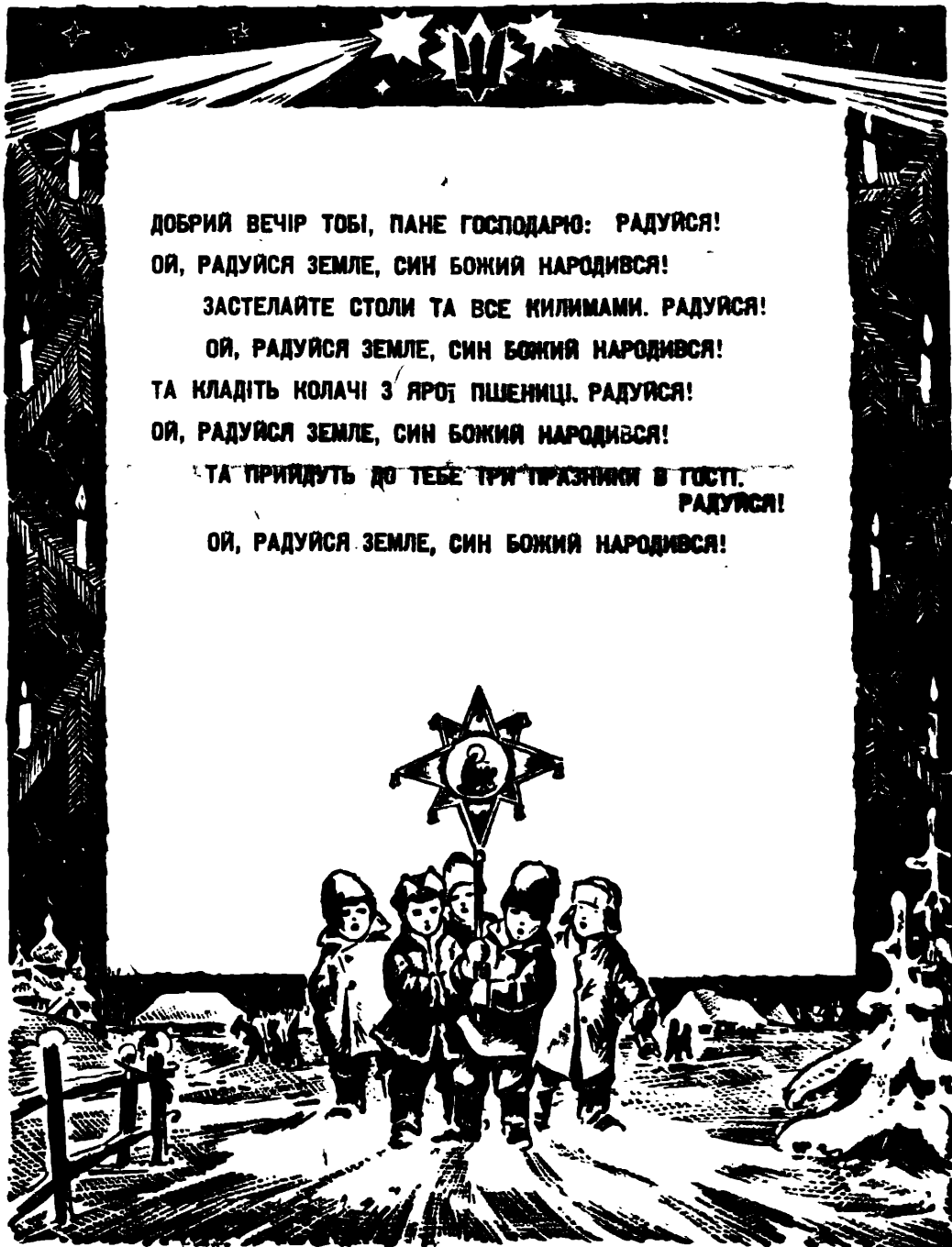
Будапєст. Інфляція в Мадярицині привела до небувалого зниження курсу пєнта. Ціна долара хєрєвше тепєр 500.000-600.000 пєнтам. Мадярьський уряд виключає з обігу частину грошей, щоб тим підїєсти вартість пєнта.

ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ ЯПОНСЬКОГО ІМПЕРАТОРА

Токіо. Японські педагога та письменники зажадали від уряду нового закону, на підставі якого мали б бути звужені права імператора в політиці та в управлінні, а його урядові компетенції обмежені б виконанням церемоніальних актів.

УВАГА!

Четверте число нашого часопису вийде 18 січня н. р.

Наради трьох в еспанській справі

Париж. Уряди США та Великої Британії погодилися на французьку пропозицію, щоб розпочати розмови про позицію їхніх країн до Еспанії Франка. Обидва уряди підкреслили, що тепер не можна буде ще обмірковувати питання про зірвання зносин з Еспанією Франка, однак вони висловили побажання бачити в Еспанії демократичний уряд, замість режиму Франка. Місце і час конференції має запропонувати французький уряд. Представники еспанських партій, що перебувають на еміграції, мають зійтися в Парижі на початку січня, щоб обговорити можливість створення еспанського республіканського уряду, в склад якого входили б представники всіх головних еспанських партій. «Дейлі Телеграф» повідомляє, що також і еспанські монархісти знову почали викидати активність. Заступник міні. закордонних справ США повідомив, що в кінці грудня м. р. він мав аудієнцію з Фернандо де лєос Ріос, колишнім

амбасадором у Вашингтоні, а тепер членом еспанського республіканського еміграційного уряду, з яким він обговорював еспанську ситуацію.

НАСЕЛЕННЯ ШЛЕЗВІГУ БАЖАЄ ПРИЛУЧЕННЯ ДО ДАНІЇ

Цюрих. За повідомленням швейцарського часопису «Ноє Цюрихер Цайтунг», новий данський прем'єр Енуд Ерікссєн заявив, що уряд Данії з задоволенням виконає бажання південного Шлезвігу, більшість населення якого бажає об'єднатися з Данією. Данські консерватисти і соціал-демократи не погодилися у цьому питанні з позицією уряду та перестерігають, що Данія, в разі прилучення до неї південного Шлезвігу, одержить німецьку національну меншину, а тим самим втра-тити характер національної держави.

Результати московської конференції

Офіційне звідомлення про закінчення нарад

Москва. Остаточне звідомлення про висіди нарад трьох міністрів на одинадцятденній конференції у Москві подано до відомо 28 грудня о 4 годині ранку одночасно у Вашингтоні, Лондоні та Москві. Звідомлення має такі пункти:

1. Усвідомлення поглядів трьох міністрів у справах мирових договорів (про це писали ми вже в попередньому числі «Слова»).

2. Усвідомлення функції Комісії Далекého Сходу, яку встановлено замість дотеперішньої Дорадчої Комісії для Далекého Сходу та створення Ради Аліантів для Японії. Далекосхідна Комісія матиме 11 членів-представників США, Великої Британії, СРСР, Китаю, Франції, Голандії, Канади, Австралії, Нової Зеландії, Індії та Філіпін. Завдання цієї комісії — це усвідомити підстави й методи, на основі яких Японія має виконати свої капітуляційні зобов'язання. Осідок Комісії для Далекého Сходу буде у Вашингтоні, але в разі потреби наради можуть вестися на іншому континенті, навіть у Токіо. Постанови комісії можуть бути прийняті тільки за згодою представників США, Великої Британії, СРСР та Китаю (членів комісії), бо ці держави несуть головну відповідальність за мир на Далекому Сході. Проте в контролі над Японією особливу роль, як і досі, відіграватимуть США. Генерал Мак Артур буде, як і дотепер, єдиним представником виконавчої влади аліантів у Японії.

Рада Аліантів для Японії буде створена з головних командувачів аліантських військ або їхніх заступників та представників США, Великої Британії, СРСР та Китаю. Представник Великої Британії заступатиме водночас Англію, Австралію, Нову Зеландію та Індії. Осідок Ради має бути в Токіо. Рада Аліантів має бути дорадчим органом при аліантських головних командувачах.

3. Відновлення державної незалежності Кореї з демократичним урядом. Процес цієї відновлення трьох етапами.

4. Неприємність до справ Китаю, який має бути одностайною державою з демократичним устроєм та чинним національним урядом на чолі.

5. Запровадження демократії в Румунії шляхом включення до румунського уряду по одному представникові народної хліборобської партії та партії лібералів і перебудови, після поширення уряду, вільних демократичних виборів, у яких зможуть брати участь усі демократичні та антифашистські партії. Уряд має дати гарантію свободи преси, слова, релігії та свободи зборів. Здійснюючи ці завдання, уряд матиме підтримку комісії аліантів, що має негайно прибути до Бухаресту, щоб провести розмови з народом Михайлом та теперішнім урядом. До складу цієї комісії входять заступник комісара закордонних справ СССР Вішинський, посол США та Великої Британії в Москві — Аверал Гарріман і Сер Архібальд Кларк-Бер.

6. Порада болгарському урядові вітчиматиного фронту прийняти в склад цього уряду ще двох представників інших демократичних партій.

7. Контроль атомової енергії за допомогою окремої Комісії Об'єднаних Народів та взаємний обмін досвідом на цьому полі. Виключення атомової бомби та інших засобів масового знищення із збройових програм усіх націй. До цієї комісії має належати, крім Канади, 11 країн, що входять до Ради Безпек

Реакція держав на постанови московської конференції

(ОВІ, ББЦ, УП.) Постанови, подані у звідомненні після закінчення московської конференції трьох, справили у різних країнах та їх урядах, що не брали участі у конференції, а московські розмови зачіпали або могли зачіпати їхні справи, різні враження.

У Персії звідомлення з Москви викликало гнівний настрій та принесло розчарування, як почала «Асошіейтед Прес».

Китай прийняв московські постанови з задоволенням.

Французький уряд відбув кабінетне засідання з рефератом міністра закордонних справ Жоржа Біло про перебіг московських розмов та вирішив перед висловленням своєї згоди на московські постанови вислати запити щодо пунктів звідомлення на адресу Вашингтону, Лондону й Москви.

На засіданні італійського кабінету вирішувало розчарування Італії в зв'язку з вислідом московських нарад.

У резолюції до великодержав висунути італійський уряд пропозицію, щоб ті узяли до уваги участь Італії в працях аліантів та втягли її до дипломатичної співпраці. Громадська думка в Римі висловлює побоювання, що мировий договір з Італією буде «диктований» аліантами.

Урядові болгарські мола висловлюють своє задоволення з московських постанов.

Болгарський прем'єр заявив, що болгарський уряд буде доглядати усіх зусиль, щоб запровадити в життя поради великодержав, змішених у постановах московської конференції.

Також і міністер закордонних справ Дамі подав 28 грудня декларацію, в якій заявляє, що Данія має право офіційно брати участь у мирових переговорах над майбутнім урегулюванням справ Німеччини.

Що сказали міністри Бирнс і Бевін

(«Ді Ноїс Цайтунг»). Перед своїм відходом з Москви по закінченні нарад міністер Бирнс заявив таке: «Це була дуже конструктивна конференція, не лише тому, що урегулювала багато проблем, але також і тому, що встановила між представниками трьох країн сердечні взаємини, які подають надію на дальшє урегулювання інших проблем в такому ж дусі». Далі заявив міністер США, що всі пункти, в яких досягнуто порозуміння, подає офіційне звідомлення. Про справу Франції сказав дослівно: «За винятком мирової конференції, не обговорювано ніяких питань, в яких

Об'єднаних Народів. Ця комісія має звітувати Раді Всесвітньої Безпекі, яка, в свою чергу, передаватиме ці постанови іншим інстанціям Об'єднаних Народів, а це буде або пленум зборів Об'єднаних Народів, або Рада для господарських і суспільних питань.

до розчарування Італії в зв'язку з вислідом московських нарад. У резолюції до великодержав висунути італійський уряд пропозицію, щоб ті узяли до уваги участь Італії в працях аліантів та втягли її до дипломатичної співпраці. Громадська думка в Римі висловлює побоювання, що мировий договір з Італією буде «диктований» аліантами.

Урядові болгарські мола висловлюють своє задоволення з московських постанов.

Болгарський прем'єр заявив, що болгарський уряд буде доглядати усіх зусиль, щоб запровадити в життя поради великодержав, змішених у постановах московської конференції.

Також і міністер закордонних справ Дамі подав 28 грудня декларацію, в якій заявляє, що Данія має право офіційно брати участь у мирових переговорах над майбутнім урегулюванням справ Німеччини.

Франція є безпосередньо заінтересована».

Бритійський міністер Бевін, на запит журналістів про справу Персії, заявив, що перське питання було в усіх деталях предметом розмов трьох міністрів, але в цій справі не досягнуто остаточного порозуміння. Ця справа буде далі предметом дипломатичних розмов. Як погодилися, чужі військові частини мають покинути Персію до 2 березня 1946 р. Далі міністер Бевін сказав: «Я не бажав би викликати враження, що на одній конференції можуть бути розв'язані всі проблеми».

Світова преса про московську конференцію

У коментарях світової преси до випадків та постанов московської конференції пробивається на перше місце понуття полеміки, що переговори між трьома великодержавами знову виступили на порядок денний та не були безплідні.

«Нью-Йорк Таймс» вважає остаточне звідомлення з московської конференції за високо надійний документ. Про це свідчать навіть заголовки цієї статті: «Новий початок для миру». Стаття заявляє дослівно: «Учасники московської конференції можуть бути горді за доконалу працю, і світ може відітхнути».

«Нью-Йорк Геральд Трибун» висловлює думку, що це не є ні в якому разі дискредитація нарад у Москві, коли стверджати, що рішення стосуються у великій мірі діянки пропеудри. Мабуть оця діянка пропеудри була тією скелею, об яку розбилися лондонські розмови.

Як інформує «Асошіейтед Прес», російські домагання від Туреччини мали бути також

предметом московських розмов міністрів, але в цьому питанні не дійшли учасники конференції ніякого порозуміння. Ця ж сама пресова агенція подає, що іранське питання відіграло у московських нарадах «важачу роль», меншу, ніж сподівалися цього політичні кола світу.

Органи британської партії праці «Дейлі Геральд» висловлює думку, що співпраця аліантів, який зарожував крах, знову відбудована для Європи та, в свою чергу, також і для Далекého Сходу.

Лондонський «Нью Кронікл», розглядаючи основні висліди конференції, підкреслює, що всі три великодержави поробили поступки.

Англійський консервативний «Таймс», обмірковуючи підсумки московської конференції, пише: «Три великодержави, незалежно від їхніх різних інтересів та цілком відмінних вихідних пунктів, мають одне спільне зацікавлення: мир і стабілізація в усьому світі».

Французький «Ліберасьон» називає порозуміння трьох великодержав у Москві основою світової організації миру.

Советські «Ізвестія» пишуть дослівно: «Питання, які вважали неможливими до розв'язання, розв'язано в Москві. Народи спустошеного війною світу мають надію на майбутню безпеку. Однак без співпраці трьох великодержав не може бути ані безпеки, ані тривалого миру».

У московській «Правді» висловлений погляд: «Широкий захід розглядає проблем взаузе, що співпраця великодержав дає розв'язується задовільно. Велике значення має порозуміння про покликання до життя комісії Об'єднаних Народів для контролю атомової енергії».

У зв'язку з постановами московської конференції японська преса висловлює побоювання за долю цисаря Гірогіта, пригадуючи, що «росіяни й китайці вже давно вживали заходів, щоб усунути цисаря».

ЧЕРГОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ТРЬОХ МІНІСТРІВ ВІДБУДЕТЬСЯ У ВАШІНГТОНІ

Вашінгтон. Офіційно повідомляють, що чергова конференція трьох міністрів закордонних справ США, Великої Британії та СССР відбудеться у Вашингтоні. Вікриття цієї конференції визначено на 15 березня 1946 р.

ТУРЕЦЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ВТРАТАМИ НА ВИПАДОК СОВЕТСЬКО-ТУРЕЦЬКОЇ ВІЙНИ

Анкара. Турецький генерал Кізім Карабекір заявив на Національних Зборах, що Росія і Туреччина мали б «великі» втрати, коли б червона й турецька армії зустрілися, в наслідок советських домагань. Лондонський «Таймс» цитує слова Карабекіра, який сказав, що Туреччина воюватиме з Росією, якщо та буде рішуче домагатися від Туреччини територіальних поступок. Прилучення турецької частини Вірменії до СССР привело б до гегемонії СССР в Малій Азії, а це означало б кінець Туреччини.

«Асошіейтед Прес» повідомляє, за советською агенцією Тасс, що група вірменів в Египті створила вірменську національну раду, яка домагається, щоб Туреччина відступила свої вірменські області для советської Вірменії.

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ В КИТАЇ

Чункінг. В кінці грудня м. р. знову почалися мирові переговори між китайським центральним урядом та комуністами. Уповноважені від комуністів передали представникам уряду ноту, в якій запропоновано негайно безумовно припинення ворожих дій між військами обох партій. Теперішня пропозиція передбачає припинення війни з затриманням цієї лінії, яка тепер є між обома військами, в той час як на попередніх переговорах комуністи домагалися, щоб урядові війська відступили на лінію, що відповідала фронтові перед капітуляцією Японії. Відповідь на цю ноту китайський національний уряд дасть найближчим часом.

НІМЕЦЬКІ ІНІЦІАЛЬНИКИ ДЛЯ АНГЛІЇ

Лондон. До одного з портів у Шотландії прибуло два німецькі військові кораблі, що є перші німецькі кораблі, що, на підставі потсдамської умови, мають бути передані Англії.

Др. Степан Баран.

Демографічні зміни на наших західних окраїнах

Як наслідок недавньої світової війни, сталися вже і найближчим часом ще стануться великі демографічні зміни в національній, віросповідній і расовій у цілій низці держав європейського суходолу і на азійських просторах СССР. Демографічні зміни в складі населення позначаються безперечно і на Далекому Сході, в наслідок розвалу японської імперії, частково і в Передній Азії та деяких областях Африки, як вислід цілковитого зникнення з географічної мапи недавньої італійської колоніальної імперії. Деякі демографічні зміни будуть напевно і за океаном, в Америці, а навіть можливо і в далекій дозі для іммігрантів, шільно замкнених і ізольованих Австралії, якщо й вона, рятуючись перед поважною загрозою депопуляції і залуви жовтою расою, стане доступною для широкого європейської імміграції — не тільки, як давніше, англосакської. Та найбільші демографічні зміни сталися вже і ще далі настануть на теренах Української Сов. Соціалістичної Республіки (УССР), що зазнала перед тим і в часи недавньої війни величезних втрат в людях, які є безпосередньою жертвою війни, різних переселень і виселень та поселень там часто

зовсім етнічно і навіть расово чужого елементу. Великі демографічні зміни будуть і в новій Польщі, Чехословаччині, різних республіках СССР аж по Тихий Океан. Будуть вони і в новій Німеччині зі значно поменшеною територією, на якій поселяться нові мільйони німців, виселених з Польщі, Чехословаччини, Мадярищини і Австрії.

В першу чергу в державі середньої, східної і південно-східної Європи зменшиться непомірно число живих, у деяких державах зникнуть вони майже зовсім. Тут гітлерівська влада вигубила їх фізично понайменше п'ять мільйонів, а нечисленні їхні залишки збираються їхати на захід — в Америку і в Палестину.

Зникли теж зовсім і численні німецькі колоністи з Прибалтики, надволянських областей, Криму, України, Польщі в її недавніх повоєнних границях, з Мадярищини і майже зовсім з Чехословаччини і Румунії. Не буде їх і в балканських державах. Європейський суходіл на схід і південний схід від Німеччини — звільнився і звільниться до решти від німецького елементу, що на тих теренах відігравав визначну господарську і навіть по-

літичну роль, передусім у колишній царській Росії.

В реєстрації вже докочаних фактів можемо сьогодні зазначити, що на наших західних окраїнах — на Холмщині (з Підляшсям), Посянні і на Лемківщині нема вже українського населення. Наша етнографічна територія зменшилася тут відразу приблизно на 12.500 кв. км., себто на простір такої величини, як ціла Карпатська Україна, сьогодні складова частина УССР. Сталося це після виконання договору за апробатою Москви між українським і варшавським урядами від 15 вересня 1944 р. (переселення поляків з УССР до Польщі — на захід поза т. зв. лінію Керзона і українців з Польщі на схід від цієї лінії). На місці виселених прихляють поляки, в першу чергу виселені з УССР. Чисельність виселених на схід українців годі вже тепер точно визначити, мабуть виселено їх щонайменше пів мільйона. Як кажуть, поселяють їх головню на українських етнічних теренах, переважно вже відразу як молоспимців.

Перестали існувати фактично обидві православні єпархії — холмсько-підляська і краківсько-лемківська, архієреї яких на еміграції, а вірних виселено. Холмський православної собор на Данилівій Горі знову в польських руках, сам Холм, столиця його основника короля Данила, володаря галицько-волинської держави і його наслідників з 13 і 14 віків лишається тільки історичною зга-

кою, як і многостраждальна Холмська Земля, що за своєї шістсотлітньої неволі стільки втерпіла в обороні своєї народності і віри від своїх сусідів, а зокрема за останні п'ять років.

Неукраїнським є сьогодні і Посяння зі своїми історичними містами — Перемислем і Ярославом. Оспротив владичий престіл у Перемислі, одні з найстарших на Україні. Ті міста нині польські, як і польським є Сянік, теж старинний український город на самих східних окраїнах Лемківщини. Замерло там усяди українське життя, недавно ще так дуже бурхливе. Замерла також і гірська Лемківщина, так невичайно интересна і своєрідна джерело для дослідників історії розвитку нашої мови і етнографії, як може ні одна з інших українських областей. Відірвана від різних Карпат і розсіяна, як осідне життя, по далеким і широким просторах лемківське племя, так досі відрубне від інших наших племен, може зовсім загинути у своїй новій життєвій завірюшці. Може ще врятується частина його на Словаччині, якщо там будуть корисні до цього умовини.

Апостольська адміністрація Лемківщини, створена декретом Апост. Столиці від 10 лютого 1934 р. заходами польського уряду з політичних причин для дев'яти північно-західних деканів (128 парафій), фактично теж вже більше не існує. Немає вірних, бо їх виселено.

У СТОЛІТТЯ „ЗАПОВІТУ“

На Різдво 7. І. 1946 р. (25. XII. 1945 р. ст. ст.) минає 100 років до дня написання одного з найсильніших і наймогутніших творів українського письменства славетного „Заповіту“ геніяльного співця України Тараса Григоровича Шевченка.

На перший день Різдва 25 грудня 1845 р. (за старим стилем) Шевченко був у Переяславі. Він лежав у ліжку тяжко хворий. Несамовітність з'являлася думки про можливість передчасної

смерті. Молодий 31-літній поет, що в той час був у розквіті своєї творчості, написав землякам свій геніальний твір — „Заповіт“. Три бажання висловив у ньому поет. Перше бажання — бути похованим „серед степу широкого на Вкраїні милій“. Безсумнісно, безсмертно любив многострадальний співець свою Рідну Землю. Ліжача доля рано погнала його на далеку чужину. Вільно, Варшава, похмурий Петербург — це той тяжкий шлях на Московщину, який пройшов Шевченко до 31 року свого життя, це той шлях, про який він згадує в своїй поезії „Батькино“:

„Далекий шлях, пане-брате!
Знаю його, знаю!
Аж на серці похололо;
Як його згадаю.
Попомірив і я колись,
Щоб його не мірать!...“

Після довгої розлуки з Рідним Краєм Шевченко в 1843 році, а потім в 1844 і 1845 рр. одвідав Україну. І ці „три літа“ були періодом найвищого піднесення поетичного генія, періодом, коли Шевченко створив найкращі перлини української поезії, серед яких „Заповіт“ займає одне з перших місць.

Перше бажання Великого Кобзаря земляки виконали з честю. З далекого Петербургу перенесли труну з тілом великого поета на Рідну Україну і поховали, згідно з його волею на високій горі Канівській, звідки видно „і Дніпро, і кручі“, звідки чути „як реве речучий“.

Друге бажання Шевченка виконане в другій частині „Заповіту“. Поет закликає український народ до збройної боротьби за свою Волю, до повстання проти самодержавної Росії, яка в кайданах національної, політичної і соціальної неролі тримала поневолений наш народ.

Третє бажання Шевченка висловлене в третій частині „Заповіту“. Поет бажає, щоб Україна стала вільною і щоб у „вільній новій сім'ї“ згадали земляки „визволив тихим словом“ свого Пророка і Поета-борця, який своє вогненне, гнівне і патетичне Слово поставив на сторожі інтересів і прав поневоленого українського народу.

І це могутнє слово Великого Кобзаря розбудило нарід від сну, воно збудило національний організм і вивело його на шлях Відродження, оновлення.

В чорні часи російської царської реакції, коли на всіх язиках все мовчало, коли українське слово було під суворою заборобою („українського язика не було, нет и быть не может“), — в дні Шевченкових роковин у вузькому колі національно свідомих українських родич з великим піднесенням лунав урочистий спів незабутнього „Заповіту“ і наслідуючи нашу молодь новою енергією, завзяттям, поривом до діла, до чину!

В ясній, світлій, радісній часі Великого Національного Відродження, в незабутньому 1917

році, в кожному місті, в кожному селі, в кожному хуторі нашої Визволеної України лунав могутній спів безсмертного „Заповіту“. Його співав на повні груди многочисельний відроджений народ! „Заповіт“ став нашим Національним Гімном! В ньому бо висловлені не тільки бажання геніяльного поета, в ньому яскраво, чітко висловлені прагнення всього нашого народу, всієї нашої многострадальної матері-України:

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.

П. О.

Як Шевченко писав „Заповіт“

Різдвяна новела

Шевченко тяжко зітхнув і відкинув край ковдри. Він почував себе пораз гірше. Обличчя палало. Голова ставала важкою. Дихання з труднощами виривалося назовні. Нестерпно було лежати під важкою ковдрою, коли все тіло горіло і пекло вогнем.

— Що це? — сам себе питав поет. — Так погано, як тепер, здається, ніколи не було мені. Звідки таке лихо? Неже це смерть?..

Його погляд обіграв прикрашені примітивними дубовими картинками стіни кімнати, падає на невеличкий стільчик біля ліжка, де поруч слякани з водою та пляшечки з ліками лежала зелена ялинкова вітка, яку дбайливі друзі принесли, щоб відзначити винний день — 25 грудня 1845 року.

— Так, так, сьогодні-ж перший день Різдва, — слабо посміхнувся Тарас. — Важко, немовно важко було в юні роки, не те що тут! Хліба бракувало на Свят-вечір, нескладним мукам піддавав мене Бигельгардт, але в такому стані ніколи не доводилося мені зустрічати велике свято.

Думки плуталися в його голові. Свідомість неминучого кінця в той час, коли так потрібна була кінцута діяльність, — це пригнічувало поета.

— Народе мій, — думав Шевченко. — Доля моя нерозривно зв'язана з твоєю. Той страждальчий шлях, який довелося мені перетерпіти, у нерівняно більшій мірі відчував і страждав ти. І коли пощастило мені вирватися з ланцюгів кріпачства, здобути освіту, а ці на хвилинку не забув тебе, не забув, що нерозривно зв'язаний з тобою, не забув, що я вийшов із твоїх м'яс.

Поет тяжко дихав. У його розпаленій уяві розгорілися картини недавнього минулого, свідком яких він був. Швидко розвіялися юнацькі романтичні мрії про можливість легкого відродження рідного краю. Немовно горе заступило первісну радість віх похорожі по Україні вперше за 14 років. Страшнім спени кріпачього пекла морозили душу.

І як удари дзвону на сполох, загриміли тоді в Україні слова послання живим і мертвим і невродженим землякам. Велетенська сила, пристрасть, глибока протесту, з яким обрушився поет на винуватців народного лиха, схвильовала всіх, прокотилася по всій українській землі.

Слідом за посланням забреніли натхненні

строфи інших полум'яних поезій. Вони визначали весь напрямок його творчості, вони нерозривно зв'язали його з народом, як речинка і натхнення мільйонів мас.

І тепер, коли Шевченкова поезія викликала такий відгомін у народі, коли він ясно стигував наближення вогню нового з Холодного яру, прикро і гірко було розставатися з життям.

— Я мушу лишити народові щось, — думав Шевченко. — Нехай це буде заповіт, послання чи прощання, тільки нехай воно дасть напрямки масам, буде їм пошпором, кличе їх уперед. Нехай це буде заповіт, мій заповіт народів. О, рідна Україно! Як я люблю тебе. Нехай поховать мене серед типового твого краєвиду, щоб відчував я і простори безкраїх степів, і шум Дніпрових хвалів, і горде прагнення когорі стрімких круч.

Поет дістав олівць і запальний зошит. І воли на білому папері з'явилися перші рядки нового твору, десь далеко, з тієї частини будинку поплила фортепианна музика і можна було почути дитячий спів.

Різдвяні звичаї в Карпатській Україні

Святкування Різдва в Карпатській Україні (на Верховині) — не те, що святкування в західній Європі. Верховинське Різдво — це наше старе свято „Хлібообору“. Колись, в старі поганські часи, мали намір пробачити мітологічно-святиничний празник: Свято Хлібообору, що припадає десь на той сам час, що й нинішнє Різдво. Святкували його тоді, як ніч стала коротшати. Описав воно сплилось з Різдвом Христосом.

Піднявшись отже, як святкує верховинці. Напередодні Святого Вечора напече газляна сім пшеничних палинців — шість менших, а сімою найбільшою і називається вона „колючун“ (а скорше: керечун).

Обов'язково, хоч і найблинша господиня, але на Святий Вечір приготує вона пісню вечерю з дванадцяти страв (а також 12 різнородних страв заміщає до тіста голубного хліба „коротчупа“ і так його випече). Ця страва складається з таких сортів: рибя, пшениця, капуста, соняшник, риж або пшона, гречка чи сочевиця, фасолі, горох, боб, сляви чи сушені яблука, оріхи і мед. Як бачимо, в тут засту-

Пі звуки зворушили поета, нагадали йому його дитячі роки.

— Оліяк треба писати, — сказав він сам собі і знову взяв олівць. — Коли нестримним потоком полетіть в спні море кров ворогів, тоді я забуду все, що було мені наддоріжжям і почну з гарячою вілчю до Бога.

Шевченко писав. Його руки тремтіли. Серце билось сильніше. Він відчував велике напруження. Оттак свідомість підказувала йому, що кульмінаційний момент ще попереду, що те основне, запали чого пише весь цей заповіт, ще не сказано, що його треба ще виконувати на скрижалях віри. В словах поета встали оповіщення ліка про гайдамаччину, він агатав ножі і полум'я коливаними.

— Так нехай же, поховати мене, встануть народні маси, вірають кайдани тяжкого рабства і окроплять прийдешню волю кров'ю аллих ворогів.

Нові рядки з'явилися на папері.

— І тоді після славної перемоги, зібравшись у сім'ї великій, сім'ї вольній новій вони згадують і про мене, вони не забудуть поміняти мене незлим тихим словом.

Після величезного внутрішнього напруження, в підковитому безсиллі Шевченко дописував заповіт.

Було чути, як неслася музика та звуки танців і веселій сміх дітей. Шевченко втомлено, але вже не так безнадійно, як раніше, посміхнувся.

— Щасливі! Хай веселяться. Але і я виконав свій обов'язок перед народом. Я залишив йому свій заповіт, дав йому дороговказ, а сам, коли на те Божа воля, спокійно помру.

Знесилений творчою напрутою поет втомлено закрив очі. Ще кілька хвилин, і він заснує глибоким сном. В унісон його важкому диханню дохитали відгомони різнячих співів, а на стільці біля ліжка лежав зошит, німий свідок того, що відбулося, якому долею судилося зберегти на своїх сторінках безсмертний твір, що відіграв роль справжнього національного заповіту.

Г. Я.

Б. О.

Українські колядки

Колядки називають у нас релігійні пісні, що освячують Різдво Христове. Складали їх князівсько-поети у XVII та XVIII століттях тогочасною літературною мовою, що поєднувала в собі українські народні елементи з церковно-слов'янськими. У 1791 році початківські ченці видрукували велику збірку таких пісень під заголовком „Богослосіє“.

У цих колядках висловлена ніжна любов до новородженої Дитини-Христа. Наших предків глибоко зворушувало те, що Володар усього світу народився в убогому вертепі, а привітали його перші не царі, а пастухи.

„Убого ся народив,
Багато засмутив
Ірода“

— співаєтьс у колядці.

„А Ірод того засмутився.“

Що Христос Господь народився.

З образом могутнього, жорстокого, але безсильного супроти Божої правди Ірода в народній свідомості з'явився новочасний Ірод-губитель українського народу. І не дарма у „вертепі“ — різдвяному дитинському театрі — показували різнобіжно, як чужий пан та орендар тікають від грізного голосу козака:

і як Ірод-цар труситься, побачивши смерть із косяком.

І ось співці колядок зверталися до самої Діви Марії та старця Йосифа з зворушливими проханнями:

„Привикай, Діво, похивати,
Не престань, старче, пильнувати
Солітеля свого!...“

Хто з нас палять ті часи, коли співання колядок ще не вивелося на Україну, той пригадує, як радісно було ходити від хати до хати „со звичкою“ та виспівувати дитинчачі голосами „Небо і земля нині торжествують“ або „Нова радість стала, яка не була“.

Але крім цих підпорожних колядок, у багатьох селах співали колядки не лише діти, а й старші. Ще залогом до прийняття християнської віри наші наші ставали зрозуміти своє відношення до Всесвіту, до вищих сил та законів, що ним керують, до ідеалів Правди, Добра та Краси. Іншими словами, вже тоді розвивалася в нашому народі релігійна свідомість. Вже тоді була потреба відповісти час віх часу віх турбот буденного життя та з'ясувати у раціоному святі. Перше, ніж наші предки прийняли християнський календар з його святами, зв'язаними з різними подіями життя Ісуса Христа та Діви Марії, вони виробили свій календар — сонячний. Вони звертали свої очі на небо, шукаючи на ньому найвищого, того, що

стоїть понад усім світом, і знаходили там тепле, життєдайне сонце. Від його променів, як вони помітали, залежало зростання рослин, а тим самим і життя всіх живих створінь. Вони прозвали сонце Дажбогом, а себе самих уважали „дажбожними онуками“, — так називає наших предків автор „Слова про Ігорів похід“, твору XII ст.

Десь у середині зими вони помічали, що дні починають довжати, а ночі коротшати. Це був для них знак, що сонце починає перемагати ворожі сили темряви та холоду. Це був привід для радісного свята „Коліна“, яке потім злилося з християнськими зимовими святами — Різдвом, Нового Ріку (Святого Василя) та Водохрещів.

У стародавніх колядках дохристиянські нотації гармонійно зливаються з новими християнськими. Ось, наприклад, дохристиянська колядка про створення світу:

„Коли не було з наміра світу, тоді не було неба, ні землі. А тільки було синє море. А серед моря зеленій явір. На явороньку три голубочки радоньку радять, як світ створити...“ Вони вирішують добути з двох моря „дрібний пісок“ і посіяти з нього „смерку землицю“, добути „золотий кав'юнь“ і посіяти „ясне небожко, світле сонечко“.

Цей „зелений явір“, це „дерево світа“ ві-

дне, як лускована, огороженість, оцілювання, пасичинство, а навіть раба. Цікаво, що кукуруду й барабали й ніколи не бачив, щоб туди вкладали; ається, вони не входять в рахунок, бо це ж пізніші „зайди“.

Надходять спікувані „Святий Вечір“. Нагодують худобу, бо в цю ніч „розсириняться на хвилинку небеса“, і вона може поспаритися на свого ледачого господаря своєму Створителю... Господар візьме сокиру, зайде в сажок, обвіже солом'яним перевеслом кожне родюче дерево, ще й пограбить обухом, щоб цього року та груша, чи яблоня родила, бо інакше буде зрубана сокирою...

Господиня з вечора готова. На стіл ставлять палинці, посередній головині „сирочун“, астронько туди вкосяні свічі й закладають похавати вечерю, щоб цілий рік павувався єхність у хаті, Вітак покласти сокиру під поріг, господиня накриє її ковдрою, чи покривом, і сокира зістается на цілу ніч, щоб нечисті духи та хвороба по цілий рік не мали доступу до хати.

Вітак господар вносить повимовочений

домі з найстарших релігійних переказів арійських народів. У пізніших переробках цієї колядки воно перетворюється в „сакрове дерево“, з якого б'ється українська всесвітня святиня — Софійська перава в Києві. Колядка немов переносить погляд з неозорого Всесвіту на центр Рідної Землі.

Або ось в іншій колядці поетичний образ щасливого правлячого господаря, що у святе Коляда-Різдво відпочиває від правдивої праці та приймає гостей:

...„Ой у нашого господареня. (Привіт: Вір йому дав — не замигує!)“ Подвіреньку йому красно вметене. На тім подвіреньку світовська стоїть. А в тій світовській тесові столі. А по тих столах тонкі обрусі. На тих обрусіх все колачече. Все колачече — житні-пшеничні. Коло колачів жовті чаші. Жовті чаші з зеленим вином. З зеленим вином, з солодким медом. За столами сидять три товариші...“

Хто ж ці три товариші, що їх так гостинно приймає та частує щасливий господар? У пізнішій формі колядки — це три гостинні з неба — три свята: Святе Різдво, святий Василь та святий Водохрещі. А в старішій формі:

„Перший товариш — асен місяць,
Другий товариш — світле сонце,
Третій товариш — дрібний дощик“.

сніп на руці, переступає сокиру, застановляється серед хати й тричі здоровить цілу сім'ю словами: «кланяюся сном...» На це жінка йому відповідає також тричі: «Будь здоров хлопом...» (хлопом — значить: сильним, міцним).

Господар ставить сніп у кут біля стола, потім вносить отавки або дрібної соломки і звільна розтрясе по хаті. Це щоб росла паша подостатком. Її не вимітають цілі три дні свят.

Вечера починається вареною пшеницею з медом. Це обов'язкове. «Корочун» тримають аж до Нового Року. Коли ж його замочать у

воду на Йордані, роздроблюють і подають маржині.

Отак святкують на Карпатській Верховині «Святий Вечір». Після вечері приходять колядки; їх гостять — малих оріхами, солодками, грибами, а великих чаркою й закускою. Про якісь ялинки не знають. Це й досі є наш старинний мітологічний празник, що з прийняттям християнства перейшов майже ненарушно, зі своїми старинними звичаями й з повним перемоніалом. Це ж є старе свято «Хлібозбору», яке так гарно описує наш великий історик М. Грушевський.

Стипендії для українських студентів

Комісія Допомоги Українському Студентству, беручи на увагу те, що незабаром починається навчання у високих школах, звиває, заінтересованих студентів вносити прохання про одержання стипендій на зимовий і літній семестри 1945-46 року.

Із стипендійного фонду можуть користати студенти високих шкіл ефективно вписані і зорганізовані у студентських організаціях.

Розміри стипендій такі:

1. Для студентів, що не мають ніякої допомоги, місячно 100—150 РМ.
2. Для студентів, що мають частинну допомогу від УНРРА, міс. 70—100 РМ.
3. Для студентів, що мають повну допомогу від УНРРА, міс. 25—50 РМ.

Допомогу на шкільні оплати і закупню навчального приладдя Комісія уділюватиме в міру фінансової спроможності на окреме прохання.

До власноручно написаного прохання треба додати анкетний листок, коротку автобіографію, посвідку впису на високу школу та посвідку фреквенції, кольоквії, іспитові посвідки і ін.

Прохання просимо пересилати через студентські організації до найближчих філій у Мюнхені та Регенсбургу. Якщо у найближчій окрузі немає філій, тоді пересилати прохання до Централі Комісії у Фюрті, Маріенштрассе 4.

Ближчі інформації дають студентські організації, філії або Комісія у Фюрті; там же видають анкетні листки.

Комісія Допомоги Українському Студентству

Всі українські часописи просимо передрукувати нашу оповістку.

З'їзд українських жінок в Авсбурзі

В Авсбурзі в грудні м. р. відбувся дводенний установчий з'їзд Об'єднання Українських Жінок на еміграції, на який прибуло 47 делегаток із 26 жіночих осередків та 4 жіночих організацій. З'їзд, після заслухання звітів з поодиноких осередків, накреслив план праці Об'єднання та визначив його завдання, які полягатимуть в організації жіноч-

тва й притягненні його до суспільної виховно-освітньої праці. Наприкінці з'їзду обрано головну управу, що складається з 11 членів під головуванням п. Ірини Павлюковської.

З'їзд одержав привітання від багатьох установ та благословенства від Архiepіскопа УАПЦ в Баварії Михайла та Апостольського Адміністратора Кир Миколи Вояківського.

Мандрівні концерти капелі бандуристів

Українська капеля бандуристів ім. Т. Шевченка під мистецтвним керівництвом Григорія Китаєстого в процесі своєї праці значно культурно зросла, тому й концерти її на терені Баварії користуються заслуженим успіхом.

Програма концертів досить різноманітна. Розпочинає її суїтна мелодія до слів Т. Шевченка «Думи мої», одначе далі голоси ростуть, і ця пісня закінчується піднесеними акордами. Ніжно, ледве чути починається і народна пісня в гармонізації Лисенка «Ой, на горі та жонці жнуть», але далі пісня стає вираз-

нішою і, скарактеризувавши незабутні образи Дорошенка та Сагайдачного, закінчується бальорними мотивами. Так само піднесено і виразно переливається запорізький марш, повний мужніх атаків і свідомості того, що «заруче не викирати».

Народні пісні в гармонізації Лисенка «Ой поплили утки проти води прудко» і «Котилася ясна зоря з неба», солю в якій заспівують бандуристи Черненко, Назаренко і Минийло, плывуть мелодійно і плястично.

З жартівливих пісень особливо живо виконані «Ой внадився журавель» і «І шумить і гуде», де яскраво пікреслено їх легкий соковитий гумор. Так само «Від Києва до Лубен», ритмічний танковий спів з поступовим зростанням темпу, заслужено захоплює слухачів. Мистецький рівень мають і солові виступи. Солоіст Євген Цюра в гармонізованій Ботком пісні «Отавок заснув» виявляє неспільний, але приємний голос і повну музикальність. У думі про вокака Голоту Зінової Штокалка виявляє добру дикий і високу техніку виконання дум. Майстерно виконує він також пісню «Сіла мужик гречку». Та ж майстерність визначає й інструментальний дует «Ой вербо, вербо». Петра і Григорія Китаєстого. Назгал добре також виконує народну пісню «Закувала та сива зозуленька», кватер у складі Євгена Цюра, З. Штокалка, Листовича і Степана Ганушевського. Цей кватер співає також і жартівливу пісню «Ой дівчина горлиця». Концерт закінчує пісня «Закувала та сива зозуля» у виконанні всього ансамблю. Солю заспівує Йосип Панасенко.

Велике захоплення, з яким скрізь зустрічають виступи капелі українські слухачі, а також численні американські гості, є погородою капелі за її майстерність. Л.

Знайшли testament Гітлера

Бад Тольп. Генерал-лейтенант Л. К. Траскот, командант 3-ї американської армії і східного американського мілітарного дистрикту, подав до відома, що старшинам 3-ї армії вдалося по довгих розшуках знайти оригінали таких дуже важливих документів:

- 1) Політичний testament Адольфа Гітлера;
- 2) приватний testament Ад. Гітлера;
- 3) свідоцтво вінчання Адольфа Гітлера й Еви Бравн;
- 4) лист Мартіна Бормана до адмірала Деніпа, якому передано два перші вище згадані документи;
- 5) три фотографії, з яких 2 представляють правдоподібно Еву Бравн, а третя якогось невідомого юнака у віці 12 літ;
- 6) документ подорожі, датований 16 травня 1945, виставлений для Вільгельма Цандера, СС-штандартенфюрера і водночас ад'ютанта Мартіна Бормана.

За вказівками британської контррозвідки знайдено Цандра в селі Тегернзе, біля Бад Тельпа. Цандер переховувався під прізвищем Навстін. В домі родинки, Навстінової приятельки знайшли органи 3 америк. армії валізу, в якій були всі вищезгадані документи. Всі вони мають дату 29 квітня 1945 р.

Покищо подано до загального відома тільки уривки з них.

Так, наприклад, пише Борман до Деніпа: «З уваги на те, що майже всі наші дивізії вишли з ладу, наше становище виглядає безнадійним». І далі: «Вчора ввечері фюрер прокинувся свій політичний testament».

У своєму приватному testamentі висловлює Гітлер свою останню волю, що його тіло і тіло його дружини Еви Бравн мають бути негайно спалені. Гітлер заявляє, що він одружився з Евою Бравн після того, як вона ринула ділати з ним долю в обложеному Берліні.

У своєму політичному testamentі визначив Гітлер членів нового німецького уряду і дав їм доручення «продовжувати війну всіма засобами».

Свідками політичного і приватного testamentів А. Гітлера були: Мартин Борман, др. Йосиф Геббельс і фон Вельхов.

До публічного відома подано також той уривок Гітлерового testamentу, в якому він намагається скинути з себе відповідальність за світову війну 1939-45 р.

Із знайдених документів виявляється, що

Гітлер наказав своїм підвладним покинути Берлін і далі вести боротьбу поза століщем Німеччини.

З свідоцтва вінчання виявляється, що свідками вінчання Гітлера з Евою Бравн були др. Геббельс і Борман та що Ева Бравн народжена 6 лютого 1910 р. в Мюнхені і жила в тому місті по Вассербюргштр. 12.

Треба сподіватися, що проголошення цілості знайдених документів принесе ще не одну ревелюцію.

ЧЛЕНИ СВІТОВОГО СОЮЗУ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК ВІДВІДАЮТЬ НІМЕЧЧИНУ

Гамбург. Бритійська військова влада видала дозвіл визначним професійним спілкам Великої Британії, Советського Союзу, США, Франції, Голандії та Чехословаччини на відвідини британської окупаційної зони в Німеччині. Азіантська Контрольна Рада має бути дозволить поширити ці відвідини на советську, американську й французьку окупаційні зони. Ці відвідини запропоновано на першому світовому конгресі професійних спілок у Парижі. Делегація, що прибуде до Німеччини, буде цікавитися проблемою професійних спілок та питанням праці у Німеччині.

НАРАДИ ПРО ЗЛИТТЯ ДВОХ НІМЕЦЬКИХ ПАРТІЙ

Берлін. Центральне керівництво соціал-демократичної партії Німеччини та центральний комітет комуністичної партії Німеччини підчас нарад у Берліні ухвалили створити спеціальну комісію, що має підготувати злиття цих обох партій в одну. Як повідомляє «Міттельбайеріше Цайтунг», ці постанови, внаслідок різних обставин у різних окупаційних зонах, мають лише практичне значення для Берліну та советської окупаційної зони.

ПРОЦЕС ВОЕННИХ ЗЛОЧИНЦІВ У ЛЕНІНГРАДІ

Ленінград. В Ленінграді на військовим суді почався процес проти чотирьох офіцерів та сімох вояків колишньої німецької армії, яких обвинувачують в масових мордуваннях та інших злочинах, що вони їх вчинили в ленінградській області підчас німецької окупації. Десять обвинувачених признали себе винними.

З Бремена до Нью-Йорку попливуть кораблі з імігрантами

Вашінгтон. Незабаром мають приїхати з США до Європи три американські високі урядовці, щоб приспішити та технічно підготувати реалізацію інструкції президента Трумена в справі допущення втікачів, що знаходяться в Німеччині, на американський континент.

Ці три високі урядовці — це іміграційний комісар Вуд Карузі, шеф паспортного відділу міністерства закордонних справ США Говард К. Греверс та один з вищих урядовців американської служби здоров'я др. Ральф Вільямс. Іміграційна акція має бути найперш переведена в американській зоні Німеччини. Уряд, що видаватимуть візи, мають бути по змозі якнайскорше відкриті у Франкфурті, Штутгарті, Мюнхені, Бремені, Гамбурзі та Берліні.

Транспорти імігрантів до США мають відбуватися помісячно двома пароплавами, що відпливатимуть з пристані у Бремені до Нью-Йорку. За переведення цієї акції має бути відповідальним правний відділ іміграційної та натуралізаційної служби США. Цей відділ справлятиме також колективну громадян-

ську приналежність організації. Міністерство війни, зокрема таємна служба американських окупаційних військових частин контролюватиме кандидатів на імігрантів за принципом політичним, щоб виключити нагістів та інших небажаний елемент.

ГЕНЕРАЛ МИХАЙЛОВИЧ ПЕРЕХОВУЄТЬСЯ В ГОРАХ

Як повідомляє кореспондент американського часопису «Старс енд Страйпс» Артур Ноес, у Югославії, в горах на південь від Білгороду, переховується генерал Михайлович, прихильник югославського короля, з вірним йому військом, що нараховує 60—70 тисяч осіб. Це військо має добрі сховища та співпрацю з населенням, що ставиться прихильно до короля. Діяльність Михайловича обмежується тепер незначними терористичними актами та саботажами. Генерал Михайлович сподівається, що до нього війська, яке є тепер в його розпорядженні, весною приєднаються маси, і він зможе викликати в Югославії революцію й усунути уряд Тіта. Сам Михайлович заявив, що він не має спеціальних політичних переконань, але є воюком, який залишився вірним королю Петрові.

ЗНОВУ НЕСПОКІЙ У ПАЛЕСТИНІ

Ерусалим. Як повідомляє «Асасіейтед Прес», в наслідок заворушень, 27 грудня м. р. в Палестині заарештовано близько 2000 жидів, яких зміщено до таборів для переселування. Таких масових арештів у Палестині ще не було ніколи.

ЖИДІВСЬКИЙ КОНГРЕС

Мюнхен. В Мюнхені 20 січня п. р. відбується конгрес жидів, що перебувають в американській окупаційній зоні Німеччини.

Permitted by authority of Military Government, November 1945

Редагує Колегія. — Видає Спілка «Українське Мистецтво». кооператива з обм. порукою в Регенсбурзі. — Адреса Редакції і Адміністрації: Регенсбург, Оселя, блок 10. м. 205. Satz und Druck: Mittelbayerische Zeitung, Regensburg, Kumpfmühlstraße 11

ВИБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ ОСЕЛІ В РЕГЕНСБУРЗІ

В українській частині чужинської оселі в Регенсбурзі в неділю 30 грудня відбулися вибори до ради української частини оселі. Завдання Ради, що складається з 12 членів та 5 заступників, ініціювати працю управи української частини оселі, контролювати цю працю, призначати та звільняти начальника оселі. До виборів виготовлено дві листи кандидатів до Ради. У голосуванні брало участь 877 виборців, з загального числа 1.115 управлених голосувати. Листа ч. 1 одержала 329 голосів, листа ч. 2. — 548. Таким чином, перемогла листа ч. 2.

Виборча комісія, повідомляючи про вислід виборів, підкреслила, що обов'язком нововибраної Ради оселі є однаково дбати про всіх мешканців оселі та однаково захищати громадські інтереси як групи, що виставляла листу ч. 1, так і групи, що подала листу ч. 2.

ДО ЧИТАЧІВ І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Подано до відома громадянства, що надалі Видавництво передплати на тижневик «Слово» не прийматиме.

За внесеною передплату Видавництво надішле інші видання, які приблизно відповідають вилачній сумі.

Тижневик «Слово» продаватиметься лише на оселі в Регенсбурзі.

Дирекція Видавництва

Найкращу приємність другої зробити, пославши йому серію багатокольорових різдвяних листівок, мал. художниці Галини Мазепи з святочиними та новорічними побажаннями, а

Найкращий подарунок під ялинку — це

Українсько-англійський словник

В. ЗАХАРКОВА

Накладом видавця Михайла Борецького

який придбати можна в кожному Українському Представництві та в Управах Таборів.

Також повідомляємо, що Управи таборів чи інші установи можуть придбати словник для комісного продажу із значною знижкою.

Адреса: Регенсбург, Унтера Бахгассе 2/11. Михайло Борецький. Райони, що не мають ще словника зовсім, просимо повідомити нас.